

4. Radziminski J. Budujeme Polski. Warszawa, 1939.
5. Sawicki L. Geografia a krajoznawstwo. Warszawa, 1909.
6. Sprawozdanie dyrekcyi c. k. gimnazyum w Brzeżanach za rok szkolny 1903. Brzeżany, 1903.
7. Sprawozdanie dyrekcyi c. k. gimnazyum w Brzeżanach za rok szkolny 1904. Brzeżany, 1904.
8. Sprawozdanie dyrekcyi c. k. gimnazyum w Brzeżanach za rok szkolny 1905. Brzeżany, 1905.
9. Sprawozdanie dyrekcyi c. k. gimnazyum wyzczego w Brzeżanach za rok szkolny 1906. Brzeżany, 1906.
10. Sprawozdanie dyrekcyi gimnazium panstw. w Brzeżanach za rok szkolny 1920-1921. Brzeżany, 1921.
11. Sprawozdanie dyrekcyi gimnazium panstw. w Brzeżanach za rok szkolny 1921-1922. Brzeżany, 1922.
12. Sprawozdanie dyrektora c.k. wyzszege gimnazium w Brzeżanach za rok szkolny 1875. We Lwowe, 1875.
13. Sprawozdanie dyrektora c.k. wyzszege gimnazium w Brzeżanach za rok szkolny 1876. We Lwowe, 1876.
14. Sprawozdanie dyrektora c.k. wyzszege gimnazium w Brzeżanach za rok szkolny 1892. Brzeżany, 1892.

ХАРАКТЕРИСТИКА КАТЕГОРІЙ ЛІСІВ

ДП «БЕРЕГІВСЬКИЙ ЛІСГОСП»

Питуляк М.Р., Долонікула Г.М.

Тернопільський національний педагогічний

університет імені В. Гнатюка

м. Тернопіль, Україна,

myroslava.pytuliak@gmail.com/dolopikulaganna@gmail.com

Проблема сучасного стану лісів і лісових ресурсів є актуальною як для рівнинних так і гірських районів Закарпатської області . Разом з тим регіональні дослідження лісових ресурсів рівнинних територій часто залишаються поза увагою науковців, оскільки більша увага звертається на дослідження лісів гірських районів Карпат. Тому актуальним є дослідження лісів та лісових ресурсів на території Закарпатської

низовини в межах ДП «Берегівський лісгосп» Дослідження лісового покриву Українських Карпат представлено в наукових доробках С.А. Генсірука [1]. У монографії С. С. Попа [5] – проаналізовано лісові ресурси Закарпатської області ,шляхи їх раціонального використання, розподіл лісів за категоріями,видовий і породний склад та ін.. Проблеми раціонального використання лісових ресурсів для забезпечення сталого розвитку лісового господарства Закарпатської області висвітлені у працях Л. М. Бойко, В. П. Мікловди (2008), М. А. Лендела (2018), Л. І. Сахарницької (2019) О. В. Мошак (2013)

Метою дослідження є аналіз геопросторових особливостей категорій лісів на території ДП «Берегівське лісове господарство».

Територія Берегівського лісгоспу знаходиться в південно-західній частині Закарпатської області. Лісистість тут дуже низька (12 - 16%) в порівнянні з середнім показником в межах області (48,8%). Загалом в області найвища лісистість в Україні, що пов'язане з впливом природних чинників – рельєфу і ґрунтово-кліматичних особливостей. Лісова рослинність має розірвані ареали внаслідок високого рівня освоєності території. Значну площу тут займають луки та агроценози.

До складу ДП «Берегівський лісгосп», який сформований внаслідок реструктуризації двох лісгоспів входить сім лісництв: Берегуйфалівське, Чизайське, ім. Маурера, Кідьошське, Виноградівське, Шаланківське і Затисянське. Загальна площа земель лісгоспу становить 20044,8 га. Найбільшу площу займає Затисянське лісництво, загальна площа лісових земель в якому становить 3377, 3 га.

На території всіх лісництв частка земель вкритих лісовою рослинністю є досить високою (більше 91%). У Кідьошському і Виноградівському лісництвах найвища частка земель вкритих лісовою рослинністю – 97,7 – 97,6%. У структурі земель, які не вкриті лісовою рослинністю переважають лісові дороги, стежки, просіки, а також галявини. Незначні площі у всіх лісництвах займають згарища, рідколісся (0,7 - 1,1 га).

У лісгоспі представлені всі категорії лісів, виділення яких передбачено «Лісовим кодексом України» [4].

Найбільшу площу в ДП «Берегівський лісгосп» займають експлуатаційні ліси (7980,1га). Разом з простежуються певні геопросторові особливості поширення лісів різних категорій. У

центральної та північній частинах лісгоспу, а саме в Шаланківському, Берегуйфалівському лісництвах та лісництві ім. Маурера найбільшу частку займають експлуатаційні ліси (74,8% – 90,9%). Найбільша їх частка у структурі лісових насаджень лісництва ім. Маурера (90,9%).

Ліси природоохоронного, наукового та історико-культурного призначення займають в лісгоспі площу 2641 га. Найбільші площі лісів природоохоронного, наукового та історико-культурного призначення знаходяться в східній і південно-східній частині лісгоспу – у Виноградівському (1170,9 га) та Затисянському (738 га) лісництвах. Частка цих лісів у загальній структурі коливається від 0,2% у лісництві ім. Маурера до 33,1% у Виноградівському. Ці ліси представлені у біосферному заповіднику (зона регульованого заповідного режиму), Регіональному ландшафтному парку (заповідна зона), на території пам'яток природи та заказників. У Берегуйфалівському лісництві ліси цієї категорії відсутні взагалі.

Серед об'єктів природо заповідного фонду на території Виноградівського лісництва найбільшу площу займає Карпатський біосферний заповідник (зона регульованого заповідного режиму, 923га) та регіональний ландшафтний парк (заповідна зона) «Притисянський» (390 га) [6]. Частина цього регіонального ландшафтного парку знаходиться на території Шаланківського (243 га) та Затисянського (218 га) лісництв.

Також до цієї категорії лісів відносять пам'ятки природи та заказники місцевого значення серед яких на території лісгоспу два ботанічні заказники – Чорнянський деренковач (охороняються зарості дерена звичайного, рідкісні види рослин, що занесені до Червоної книги України - підсніжник білосніжний, шафран Гейфеля, зозулинець салеповий, дзвоники карпатські, та ін.) та «Холмовецька гора» (охороняється ділянка лісового масиву, зокрема єдиного природного місця зростання в Україні дуба бургундського, занесеного до Червоної книги України) у Затисянському лісництві, «Чорна гора» (охороняються осередки степових, скельних та середземноморських фітоценозів на крутих південних схилах. Тут зростають рідкісні для Українських Карпат види — вишня степова, жостір проносний, клокичка периста, , півники угорські та інші. Загалом на території заказника зростає близько 400 видів вищих рослин) та «Егреш» (охороняється унікальний

заплавний ліс з насадженнями вільхи клейкої) у Виноградівському лісництві, «Залуж» (охороняється популяція нарцису вузьколистого, занесеного до Червоної книги України.) в лісництві ім. Маурера, «Ардов» (під охороною знаходиться рідкісний вид липи сріблястої та інші види флори) в Кідьошському лісництві, «Сілаш» (охороняється в'язово-ясеніві діброви та рідкісні види флори і фауни) і «Косоньська гора» (охороняється насадження дуба гірського) в Чизайському лісництві.

На території Кідьошського лісництва знаходиться лісова пам'ятка природи «Берегівське горбогір'я», де охороняються насадження дуба скельного та липи пухнастої, у Затисянському лісництві є дві пам'ятки природи, серед яких пралісова пам'ятка природи «Природний ліс», де під охороною букові праліси на площі 29,3 га і ботанічна «Холмовець» де охороняються дубово-грабові насадження із рідкісною реліктовою рослиною – клокичка периста [7].

Рекреаційно-оздоровчі ліси поширені у Виноградівському, Затисянському, Кідьошському та Чизайському лісництвах. Найбільшу площу вони займають у Затисянському лісництві (2111,6 га), а також в західній частині лісгоспу – Чизайському (1198,2 га) та Кідьошському (1746,3 га) лісництвах. Найбільша частка рекреаційно-оздоровчих лісів у Кідьошському лісництві – 73,8%. Ліси цієї категорії на території Шаланківського, Берегуйфалівського лісництв та лісництва ім. Маурера відсутні.

Захисні лісові масиви, які мають важливе протиерозійне, водоохоронне значення є у всіх лісництвах Берегівського лісгоспу. Загальна площа цих лісів 3174,7 га Найбільшу частку (20,5% - 20,7%) вони займають у структурі лісів Берегівського і Чизайського лісництв.

Структура і поділ лісів на категорії ДП «Берегівське лісове господарство», визначаються як природними чинниками так і особливостями природокористування в даному регіоні.

Список використаних джерел

1. Генсірук С. Оптимізація лісистості України // Ойкумена. - 1994. -№ 1-2. - С. 124-133.
2. Доповідь про стан навколишнього природного середовища Закарпатської області за 2021 рік. URL <https://ecozakarpat.gov.ua/wp->

content/nd/Zakarp_reh_dop_2021.pdf

3. Закарпатське обласне управління лісового та мисливського господарства. URL: <https://zakarpatlis.gov.ua/>

4. Лісовий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>

5. Поп С.С. Природні ресурси Закарпаття. 3-є вид., допов. Ужгород: «Карпати», 2009. 340 с.

6. Проект організації та розвитку лісового господарства ДП «Берегівське лісове господарства» Закарпатського обласного управління лісового та мисливського господарства. Ірпінь, 2021, 146 с.

7. Проект організації та розвитку лісового господарства ДП «Виноградівське лісове господарство» Закарпатського обласного управління лісового та мисливського господарства. Ірпінь, 2021, 146 с.

РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ

Чорна Л. В., Гуменюк Г.М.

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
м. Івано-Франківськ, Україна*

e-mail: chornalyubov60@ukr.net; humenyukgalina@gmail.com

Для України питання ефективного розвитку всіх галузей економіки, включаючи туристичну галузь, є надзвичайно актуальним. Туризм віднесено до національних пріоритетів країни через низку значущих чинників, з-поміж яких висока прибутковість, відносно швидка окупність капіталовкладень, розв'язання соціальних проблем. Підвищення рівня розвитку потенціалу туризму виступає невід'ємною умовою для розбудови як національної, так і регіональної економіки.

У нормативно-правових актах поняття «туристичний потенціал» розглядається як поєднання культурно-пізнавальних, природних, соціально-історичних ресурсів та існуючої виробничої і соціальної інфраструктури території, що у комплексі формують передумови для розвитку певних видів туризму.

У наукових колах обґрунтування сутності поняття «туристичний потенціал» здійснюється через сукупність можливостей, засобів, здатності різного виду ресурсів формувати зацікавлення у туристів, з